

Peter Groot

Dat had je niet gedacht

Vriendschap met God in de westerse wereld

Inhoudsopgave

Peter Groot
ISBN 9789090353081
NUR 705

Uitgegeven in eigen beheer
Copyright © Peter Groot 2022
Eerste druk 2022
Aantal pagina's: 777

Vormgeving: Charesa Chote
Eindredactie: Eline Broekhuizen
Omslagfoto: Judith de Vries
Druk: DZS Grafik

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteur. Gebruik van de tekst is toegestaan op basis van het in Nederland geldende citaatrecht.

De Bijbelteksten in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © Stichting HSV 2010-2016

info@nietgedacht.nl
www.detijdlijn.nl

DEEL I DE WIJSHEID VAN MENSEN & DE DWAASHEID VAN GOD	19
▪ <i>Hoofdstuk 1 De moed om (niet) altijd je eigen verstand te volgen</i>	21
1.1 Het mooiste onder de zon	21
1.2 De kracht en relativiteit van ons verstand	25
1.3 Terug naar het hart van de westerse cultuur	29
▪ <i>Hoofdstuk 2 Warming up</i>	33
2.1 Waarom zou je dit boek willen lezen?	33
2.2 Wat kun je precies verwachten?	38
DEEL II DE IMPASSE TUSSEN GOD EN DE WESTERSE WERELD	45
▪ <i>Hoofdstuk 1 De status van het eigen verstand binnen de westerse cultuur</i>	47
1.1 De kracht van het moderne denken	47
▪ De nieuwe taak van het verstand in een onzekere wereld	47
▪ Uitvoering van de taak: het twijfelmodel	56
▪ Een indrukwekkende opbrengst	64
1.2 De ontsporing van modern denken in een monoloog	69
▪ De beweging van en naar jezelf	69
▪ Een eeuwenlange strijd om de oordeelskracht	72
▪ Onderstromen van de monologische tendens	82

1.3	Dagelijkse gevolgen van monologisch denken	88	3.2	Het gebod van de liefde in thema's uit de kerkgeschiedenis	170
	▪ De macht van de snelle mening	89		▪ Het leven is een gewichtige zaak	171
	▪ Het verlies van verwondering & de zoektocht naar nieuwe dingen	90		▪ Het draait om een leven volgens de juiste regels	173
	▪ (On)verdeelde aandacht	92		▪ Zonde, genade en vergeving	177
	▪ De motor van het individualisme	96		▪ Praten over God in tegenstellingen	181
	▪ Wisselwerking met de feitelijke ontwikkelingen	104		▪ Het aardse leven is maar tijdelijk	185
				▪ Het gaat niet om ons, maar om God	189
1.4	De lijm van de westerse samenleving	112	3.3	Zo eenvoudig is Gods doelstelling	192
	▪ Het individueel contract	113		▪ Een eenvoudige doelstelling	192
	▪ Het onbegrensde vertrouwen in wetenschap & techniek	119		▪ De verleiding om het complex te maken	195
	▪ Recapitulatie: het eigen verstand als kompas	122	3.4	De uitzonderlijk complexe uitvoering van het project	197
▪	<i>Hoofdstuk 2 De effecten van monologisch denken op het contact met God</i>	125		▪ Gods almacht en Zijn onmogelijke doelstelling	197
2.1	Culturele bezwaren tegen God & co	125		▪ Verschillende routes naar hetzelfde doel	201
	▪ Weerstand tegen het opleggen van een mening	126		▪ De veranderingen vertellen samen een verhaal	207
	▪ Angst voor radicalisering	129		▪ God neemt weer het initiatief met de komst van Jezus	210
	▪ Een anti-wetenschappelijk imago	132	3.5	Aanhaken bij Gods project in de 21 ^e eeuw	212
	▪ Godsdienst als projectie van je eigen gevoel	134		▪ Zelf een deelnemer worden	212
2.2	Vijf persoonlijke reserves	136		▪ Vrij worden van afgoden, vrij worden om lief te hebben	213
	▪ Inleiding	136		▪ Het proces dat heiliging heet	219
	▪ 1. Vastlopen in levensvragen	138		▪ Stevig in je schoenen komen te staan	223
	▪ 2. Behoeftte hebben aan sluitend bewijs	140		▪ Vrij zijn	226
	▪ 3. De drang om God te controleren	144	3.6	De moed om je denken te laten vernieuwen	229
	▪ 4. Imagomanagement	146		▪ Echte vernieuwing komt van binnenuit	229
	▪ 5. Garanties eisen voor je autonome leven	149		▪ Waar je schat is, daar zal ook je hart zijn	230
2.3	Je eigen verstand als firewall	151		▪ Over de vernieuwing van je denken	235
▪	<i>Hoofdstuk 3 Het prachtige project van God in beeld</i>	155	▪	<i>Hoofdstuk 4 De impasse: voorwaarde of vernieuwing?</i>	239
3.1	Een gemeenschap van mensen in een eeuwig verbond van liefde	155	4.1	De voorwaarde van het eigen verstand	239
	▪ Een samenvatting van de Bijbel	156	4.2	Gods intentie om ons van binnenuit te vernieuwen	243
	▪ Gods grote project begint met seks	160	4.3	De impasse vlottrekken	244
	▪ Een universele, echte en eeuwige verzameling van mensen	161			
	▪ De hoofdrol van het gebod van de liefde	169			

DEEL III DE (HER)ONTDEKKING VAN GODS PERSPECTIEF	249		
■ <i>Hoofdstuk 1 Oplossingen voor de impasse op kerkelijk & theologisch erf</i>	251		
Inleiding	251		
1.1 De kernstrategie	252		
1.2 De systeemstrategie	257		
1.3 Radicalisering	261		
1.4 Opsplitsen van de waarheid	263		
1.5 Synthese	270		
1.6 De keuze	275		
1.7 Het beroep op goddelijke openbaring	277		
1.8 Struisvogelpolitiek	281		
■ <i>Hoofdstuk 2 Het bijzondere karakter van vriendschap tussen God & mensen</i>	285		
2.1 Een relatie vol van beweging	285		
▪ De unieke combinatie van ontzag en mondigheid	285		
▪ Ruimte voor God, ruimte voor mensen	287		
2.2 De interactie tussen God en mensen beter leren begrijpen	290		
▪ De boom van kennis van goed en kwaad	290		
▪ De dubbele status van menselijk inzicht	293		
▪ Ons verstand onder de loep	294		
2.3 Het grote gebod en ons verstand	296		
▪ Inspiratie vanuit de Bijbel	296		
▪ De intrigerende koppeling van liefde en verstand	300		
▪ Het karakter van de liefde herkennen	303		
■ <i>Hoofdstuk 3 Het ontwerp van ons verstand</i>	309		
3.1 Een prachtig instrument	309		
▪ De wiskundige architectuur van het verstand	309		
▪ Het geheim van de oneindigheid: wonder van deel en geheel	312		
▪ Het verschil tussen absoluut zekere relaties vs. mogelijke relaties	315		
▪ Drie toepassingen: interne, externe en creatieve relaties	318		
▪ Een zuiver vermogen om onderlinge verhoudingen te vormen	323		
		3.2 Wat je denkt ondersteunt wat je doet	324
		▪ De behoefte om dingen te weten	324
		▪ De onlosmakelijke band tussen denken en doen	328
		▪ Een denkproces begint en eindigt bij jezelf	334
		3.3 De complexiteit van het individuele onderwerp	336
		3.4 De omweg van het denkproces	342
		▪ De ontdekking van wat je niet weet	342
		▪ Een zevenstappenplan	346
		1. De voorfase van de logische identiteit (2=2)	346
		2. De omweg van de vraag (+2)	347
		3. De zoektocht naar een onbekende (=...)	348
		4. Routes om de onbekende te vinden (=4)	349
		4.a Denkstappen maken op basis van wat je al weet (deductie)	350
		4.b Nieuwe informatie verzamelen (inductie)	351
		4.c Werken met mogelijke oplossingen (optie)	352
		5. Het 'dialogische principe' (...=...)	354
		6. De vorming van een nieuw idee (2+2=4)	360
		7. Van idee naar veronderstelling ( )	362
		3.5 Ruimte voor wat er is	364
		▪ Wat je <i>weet</i> versus wat er <i>is</i>	364
		▪ Een Joodse erfenis: aandacht voor het unieke	370
		▪ Elk gedachtegang is een nieuwe start	374
		▪ De dynamiek van de delen en het geheel	376
		3.6 De waarde en relativiteit van onze oordeelskracht	381
		▪ De oordeelskracht van ons verstand	381
		▪ De mogelijkheden van correspondentie, coherentie en praktijkwaarde	382
		▪ De interne, externe, creatieve toepassing	385
		▪ De beperkingen van correspondentie, coherentie en praktijkwaarde	386

3.7	Over de helderheid van het denkproces	391			
	▪ De tijd om over één ding na te denken	391			
	▪ De illusie van multitasking	398			
	▪ De dialogische structuur van ons verstand	401			
■	<i>Hoofdstuk 4 Denken is een vorm van liefhebben</i>	407			
4.1	Sporen van de liefde in het ontwerp	407			
	▪ Inleiding	407			
	▪ LIEFHEBBEN met heel je verstand	409			
	▪ Liefhebben MET HEEL JE VERSTAND	411			
	▪ Het voorbeeld van Jezus	413			
4.2	Liefde geeft betekenis aan elk denkproces	414			
4.3	Liefde zorgt voor goede ideeën	418			
4.4	Het design voor een leven in Gods verbond van liefde	422			
■	<i>Hoofdstuk 5 Reflecties op de cultuurfilosofische context</i>	431			
5.1	Dialogisch denken in de context van populaire stromingen	431			
	▪ Evolutie: de afschaffing van intelligentie	432			
	▪ Kunstmatige intelligentie: een proces dat liefde nodig heeft	449			
	▪ Reductionisme: de kortzichtigheid van materialisme	458			
	▪ Sceptis en relativisme: een probleem in je houding	463			
	▪ Bewust en onbewust: een twijfelachtig framework	467			
	▪ De illuminatie: het licht komt van binnen	472			
	▪ Virtual reality: fantasie en verantwoordelijkheid	485			
	▪ Echo van de Verlichting: het recht om altijd je eigen inzicht te volgen	488			
5.2	Een vernieuwing van binnenuit	490			
	▪ Zoet en zout water uit dezelfde bron	490			
	▪ Richting geven aan de vrijheid om voor jezelf te denken	492			
5.3	Een gezonde balans van waarderen en relativëren	497			
	▪ De dialogische beweging in elke gedachtegang	497			
	▪ De mogelijkheden en grenzen van het verstand	503			
	▪ Taalgebruik & denkproces	509			
	▪ Een nieuwe definitie van wetenschap	518			
	▪ Een nieuwe taakomschrijving	524			
	▪ Rationele macht versus dienstbare liefde	528			
5.4	Leren liefhebben met het verstand	535			
	▪ Het contrast met de westerse wereld	535			
	▪ Leren om je gedachten te laten gaan	541			
	▪ De diepere lagen van (het gebrek aan) onverdeelde aandacht	546			
■	<i>Hoofdstuk 6 De ontdekking van Gods perspectief</i>	557			
6.1	De filosofische dimensie	557			
	▪ Ruimte zien voor Gods grotere perspectief	557			
	▪ Vriendschap met God is niet maakbaar, maar wel mogelijk	570			
	▪ Verenig mijn hart in ontzag voor Uw Naam	571			
	▪ Een filosofische kijk op openbaring	574			
6.2	De persoonlijke dimensie	586			
	▪ Een vrede die alle verstand te boven gaat	586			
	▪ Liefhebben met heel je hart, ziel en verstand	590			
	▪ De vernieuwing van je denken	591			
6.3	Hoe de harde voorwaarde wegvalt	597			
	▪ Openheid op het diepste level	597			
	▪ De spiegel van raadsels en het pad van de liefde	603			
	DEEL IV VRIENDSCHAP MET GOD OP WESTERSE BODEM	607			
■	<i>Hoofdstuk 1 Wisselen op het ritme van de liefde</i>	609			
1.1	Vriendschap komt van twee kanten	609			
1.2	Vriendschap tussen God & mensen	610			
	▪ De dialogische dynamiek in de vriendschap met God	610			
	▪ Liefde laat zich niet vangen in menselijke regels	614			

■	<i>Hoofdstuk 2 De dagelijkse praktijk van vriendschap met God</i>	619
	2.1 Leer omgaan met levensvragen	619
	▪ Strijden met God	619
	▪ Groeien in doorleefd vertrouwen	629
	2.2 Verdiep je in geloof, wetenschap & zekerheid	640
	▪ Vriendschap met God als privézaak	640
	▪ De naïviteit van de Verlichting	646
	▪ Waarheid in een cocktail van vertrouwen en weten	656
	▪ Vriend van wetenschap, vriend van God	659
	▪ Wetenschapper en leek	682
	2.3 Leef op de golflengte van de Geest	686
	▪ De God van hemel en aarde leren kennen, dat is nogal wat	686
	▪ Het risico van de automatische piloot	705
	▪ Investeren in je vriendschap	715
	▪ De dialoog tussen onze geest en Gods Geest	729
	2.4 Neem risico's met je imago	732
	▪ Let My people think	732
	▪ Dwaas worden om wijs te worden	736
	2.5 Leg je autonomie op de weegschaal	742
	▪ De tussenstand	742
	▪ De postmoderne vrijheid om je eigen leven te ontwerpen	745
	▪ Wereldcrisis en toekomstmuziek	752
	▪ De 'omkering' onder Gods bewind	763
	▪ Autonomie en dialogische dynamiek	768
■	<i>Hoofdstuk 3 Nabeschuiving</i>	773
■	<i>Bronvermelding</i>	i

VRIENDSCHAP. Wij zijn gemaakt om te leven in een vertrouwelijke omgang met onze naaste mensen én met onze Schepper. Maar vriendschap werkt alleen als het van twee kanten komt. De westerse praktijk botst hiermee. We roepen de Manager van hemel en aarde graag ter verantwoording voor alles wat er mis gaat in de wereld, eisen sluitende bewijzen of spannen Hem voor het karretje van ons levensproject. Dat werkt natuurlijk niet. De filosoof Kant heeft gezegd dat het moed vraagt om voor jezelf te denken. Dat is zeker waar. Maar het vergt ook moed om vriendschap te sluiten met de Allerhoogste. Misschien zelfs wel meer. Wat denk je? Kan vriendschap met God weer tot bloei komen op westerse bodem?

MISSCHIEN STA je er kritisch tegenover. Dat is mooi, want dan heb ik jou in gedachten gehad tijdens het schrijven. Bij deze nodig ik je uit om er tenminste één keer in je leven goed over na te denken. Als vriendschap met God het hart van ons bestaan raakt, dan is het meer waard dan even een snelle overweging. Laat je verrassen, stel vragen en denk mee langs de prachtige route die we bewandelen. Links- of rechtsom zal het helpen om je ideeën te scherpen. En wie weet kom ook jij in de loop van het verhaal tot een onverwachte conclusie: DAT HAD IK NIET GEDACHT...

PETER GROOT is getrouwd, vader van vijf kinderen en werkt als business controller voor een internationaal zakelijke dienstverlener. Hij heeft theologie en filosofie gestudeerd en doet al jarenlang onderzoek naar de relevantie van de Bijbel ten opzichte van de postmoderne westerse cultuur waarin wij leven. Zijn passie is te laten zien dat écht contact tussen God en mensen veel mooier, dieper en interessanter is dan het volgen van een zelfbedacht leven. Op zijn website *detijdlijn.nl* geeft hij bezoekers een kijkje in de wereldgeschiedenis door de lens van de Bijbel.

